

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР
НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
пл. „Света Неделя“ № 5
гр. София 1000

ДО
ПРОФ. Д-Р ПЕТКО САЛЧЕВ
УПРАВИТЕЛ НА НЗОК
ул. „Кричим“ № 1
гр. София 1407

Относно: Затрудненията пред хората с увреждания за ползване на необходимите им медицински изделия, помощни средства и съоръжения

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МЕДЖИДИЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН САЛЧЕВ,**

В качеството си на застъпник за правата на хората с увреждания омбудсманът следи с внимание проблемите с реда за предоставяне на необходимите на хората с увреждания медицински изделия, помощни средства и съоръжения, тяхното качество, цена, експлоатационен срок и възможностите за актуализиране на списъците на изделията, като през годините отправя многобройни препоръки до ръководителите на отговорните органи за гарантиране на правата на заинтересованите граждани, в т.ч. чрез Годишните доклади пред Народното събрание.

С оглед поемането на важната функция по предоставянето на медицинските изделия, помощните средства и съоръженията от структурите на Министерството на здравеопазването и по повод постъпващите жалби в институцията и публикациите на заинтересованите граждани и техните организации в социалните мрежи и в медиите, бих искала отново да напомня за нерешените проблеми, които сериозно ограничават нуждаещите се, както и за позицията на омбудсмана:

Основно предизвикателство пред хората с увреждания са качеството на медицинските изделия, помощните средства и съоръженията и лимитните им стойности, които не са актуализирани повече от 10 години. Недостатъчният размер на подкрепата, която се осигурява от държавата за закупуване на нови и подходящи медицински изделия и липсата на въведени механизми за адекватното ѝ актуализиране, създават реални предпоставки за нарушаване на правата на хората с увреждания. Водената до момента политика за предоставяне на медицински изделия и помощни средства, които не са съобразени с индивидуалните потребности на нуждаещите се и с утвърдени стандарти за качество, са в противоречие с принципите на независимия живот и с изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

Още по-тревожна е ситуацията с качеството на медицинските изделия, помощните средства и съоръжения през последните няколко месеца. Съгласно

предоставената информация от Асоциацията на производителите и търговците с медицински изделия и помощни средства в изпратена жалба до омбудсмана и до ръководителите на други институции, поради неосъвременяването на лимитните стойности на медицинските изделия и увеличаващите се цени на световните борси на различни суровини, през последните 6 месеца се внасят по-евтини и базови медицински изделия, което се отразява на качеството им, а оттам и на правата на ползващите ги хора с увреждания.

Като се добави и проблемът с неподходящите и крайно удължени експлоатационни срокове за ползване на изделията, положението на нуждаещите се може да стане изключително тежко, особено ако те са възрастни хора, без достатъчно доходи и без близки и роднини, които да им осигурят подкрепа.

Освен това, развитието и навлизането на нови технологии и възможности за компенсиране на дефицитите и за подпомагане на хората с увреждания изискват динамичен подход за преразглеждане на списъците с финансираните от държавата медицински изделия. Към момента остава трайно нерешен въпросът за механизмите, чрез които ще се актуализират списъците с медицинските изделия, помощните средства и съоръжения спрямо нови и по-качествени продукти.

Независимо от отправените препоръки от омбудсмана, в приетата до момента от Министерството на здравеопазването уредба по изпълнение на функцията за предоставяне на медицинските изделия и помощните средства не е предвидено в комисиите, които ще подготвят и реализират процедурата по договаряне на стойността, до която НЗОК ще заплаща конкретни медицински изделия, изрично да бъдат включени представители на хората с увреждания и на техните организации. Хората с увреждания, които съгласно утвърдените международни правозащитни принципи следва да имат водещо участие в политиките, които пряко ги засягат, не са допуснати и в процеса по осъществяване на контрола върху качеството на медицинските изделия, както и при сертифицирането на фирмите, търгуващи с тези изделия.

Във връзка с изложеното и в качеството си на застъпник за правата на хората с увреждания, на основание чл. 19, ал. 1, т. 4 от Закона за омбудсмана се обръщам към Вас с препоръка да бъдат обсъдени и взети спешни, но и адекватни мерки, за решаване на проблемите с медицинските изделия, помощните средства и съоръженията, като бъдат изпълнени изискванията на Конвенцията за правата на хората с увреждания и Закона за хората с увреждания за гарантиране интересите на нуждаещите се граждани с увреждания и задоволяване на техните потребности.

Като изразявам увереност, че всички въпроси и предложения по тях ще бъдат обсъдени със заинтересованите граждани и техните организации, очаквам да ме информирате в разумен срок за становището Ви и предприетите действия.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**